

Številka: 007-1/2007/2

Datum: 19.01.07

Ministrstvo za zdravje

Štefanova 5

1000 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na osnutek Zakona o zdravilstvu (EVA 2005-2711-0082)

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. čl. Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04 in 113/05; v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvu, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke.

Na podlagi prejetega zaprosila Ministrstva za zdravje z dne 9. 1. 2007, v nadaljevanju dajemo pripombe na relevantne člene osnutka Zakona o zdravilstvu (v nadaljevanju Zakon).

K 10. členu:

1. Eno izmed temeljnih načel s področja varstva osebnih podatkov je tudi načelo sorazmernosti iz 3. člena ZVOP-1 (s katerim je v slovenski pravni red prenesena tudi določba točke (c) prvega odstavka Direktive 31995L0046), ki zahteva, da morajo biti osebni podatki, ki se obdelujejo, ustrezni in po obsegu primerni glede na namene, za katere se zbirajo in nadalje obdelujejo.

Ustava RS v 38. členu določa, da je prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon. Namen obdelave osebnih podatkov je torej osrednji postulat v sistemu varstva osebnih podatkov, ki se kaže na dveh nivojih: kot zahteva po določitvi namena obdelave določenih osebnih podatkov v zakonu in kot zahteva po obdelavi osebnih podatkov v skladu z namenom, ki ga (že) določa zakon. Tudi načelo sorazmernosti iz 3. člena ZVOP-1 ima dvojno naravo: gre za napotek zakonodajalcu v postopkih sprejemanja zakonov, da ne dopusti čezmernega, nesorazmernega obdelovanja osebnih podatkov in hkrati za obvezujoče opozorilo upravljavcem osebnih podatkov.

2. Kljub sicer ustrezno omejenemu naboru osebnih podatkov, ki jih zdravilska dokumentacija vsebuje, Pooblaščenec meni, da obdelava podatkov o izobrazbi in poklicu iz 2. točke drugega odstavka, predstavlja normativno določanje prekomerne (nesorazmerne) obdelave osebnih podatkov. Namreč, iz besedila Zakona neposredno ni razvidna potreba oziroma namen (z izjemo tistega, ki izhaja iz 12. člena) po obdelavi podatkov o izobrazbi in poklicu za konkretno obravnavo posameznega uporabnika storitev oziroma za izvajanje zdravilske

dejavnosti nasploh. Res je, da Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva med osebnimi podatki osnovne zdravstvene dokumentacije in nekaterih drugih, predvideva tudi podatke o izobrazbi in poklicu, vendar take ureditve, brez obstoja utemeljenih razlogov, po mnenju Pooblaščenca ni primerno avtomatično posnemati. Podatek o izobrazbi in poklicu nista ključnega pomena za identifikacijo uporabnika storitev ter uspešnost procesa »zdravljenja«, razen v primeru, ko je poznavanje socialne in druge anamneze resnično potrebno za ugotavljanje vzrokov in posledic zdravstvenega stanja. Pojasnila pacientov o vrsti in naravi dela v siceršnjem sistemu zdravstvenega varstva resda predstavljajo pacientovo dolžnost (h kateri pa ga ni mogoče prisiliti), toda le v primeru, da so tovrstne informacije resnično potrebne za proces zdravljenja.

3. Na podlagi zgornjih navedb, Pooblaščenec za razrešitev spornih vprašanj predlaga naslednje alternativne rešitve:

- črta se obdelava podatkov o izobrazbi in poklicu ali
- določi se sprejemljiv namen obdelave podatkov o izobrazbi in poklicu na podlagi skrbne predlagateljeve ocene primernosti in potrebnosti obdelave (ter se ga po potrebi ustrezno in bolj podrobno pojasni v obrazložitvi Zakona) ali
- določi se pogojno (omejeno) obdelavo podatkov o izobrazbi in poklicu z dikcijo npr. *»... v kolikor uporabnik storitev v to privoli«* in hkrati določi namen obdelave skladno s prejšnjo alinejo.

4. Skladno z navedbami iz 1. in 2. točke, Pooblaščenec predlaga določitev namena obdelave podatkov tudi za ostale podatke oziroma za celotno zdravilsko dokumentacijo.

K 12. členu:

Določbe 12. člena Zakona so po mnenju Pooblaščenca skladne z načeli in pravili s področja varstva osebnih podatkov, saj gre za posredovanje in nadaljnjo obdelavo anonimiziranih podatkov o uporabnikih storitev, ki ne omogočajo njihove identifikacije.

K 13. členu:

Določba 13. člena Zakona je mnenju Pooblaščenca skladna z načeli in pravili s področja varstva osebnih podatkov, saj gre za, v zakonodajni praksi uveljavljeno, sklicevanje na temeljni in sistemski zakon s področja varstva osebnih podatkov kot *lex generalis*.

Kljub temu, Pooblaščenec predlaga terminološko in posledično vsebinsko spremembo besedila z naslednjo dikcijo: *»Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov o uporabniku storitev, do katerih zdravilec pride ob izvajanju zdravilske dejavnosti po tem zakonu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, če ni s tem zakonom določeno drugače.«*

V primeru, da je predlagatelj Zakona imel v mislih tudi obveznost varovanja poklicne skrivnosti (ki v določenih primerih presega dolžnost varovanja osebnih podatkov, ki so del

zbirk osebnih podatkov), Pooblaščenec predlaga dodatno sklicevanje na ustrezne določbe Zakona o zdravstveni dejavnosti in Zakona o zdravniški službi.

Pojasnilo:

- ZVOP-1 določa poleg ukrepov in postopkov za zavarovanje osebnih podatkov predvsem ureditev, ki se tiče varstva osebnih podatkov, ki je širši pojem od varovanja osebnih podatkov (podlage za obdelavo osebnih podatkov, pravice in varstvo posameznika, institucionalno varstvo, iznos osebnih podatkov, pogodbeno obdelava osebnih podatkov in podobno);
- Obdelava osebnih podatkov je v ZVOP-1 definirana kot kakršnokoli delovanje ali niz delovanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki, ki so avtomatizirano obdelani ali ki so pri ročni obdelavi del zbirke osebnih podatkov ali so namenjeni vključitvi v zbirko osebnih podatkov, zlasti zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklicanje, vpogled, uporaba, sporočanje in podobno;
- Ustava RS v 38. členu, ki zagotavlja varstvo osebnih podatkov določa, da zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon. Neposreden izraz načela zakonitosti in konkretizacija 38. člena Ustave RS, je tudi določba prvega odstavka 8. člena ZVOP-1, ki določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika. To pomeni, da gre pri določanju vrste in obsega osebnih podatkov, ki se zbirajo in nadalje obdelujejo, namena obdelave ter pravic in obveznosti upravljavcev osebnih podatkov ter posameznikov, na katere se ti podatki nanašajo, za tipično zakonsko materijo, ki je drugi predpisi ne smejo urejati.

K 17. členu:

Določbe 17. člena Zakona so po mnenju Pooblaščenca skladne z načeli in pravili s področja varstva osebnih podatkov.

K 38. členu:

Določbe 38. člena Zakona so po mnenju Pooblaščenca skladne z načeli in pravili s področja varstva osebnih podatkov. Priporočila iz opomb k 10. členu Zakona glede namena obdelave osebnih podatkov veljajo tudi za ta člen.

K 39. členu:

ZVOP-1 v prvem odstavku 9. člena določa, da se osebni podatki v javnem sektorju (kamor spadajo tudi zbornice, če so ustanovljene z zakonom in če zakon ne določa, da gre za pravne osebe zasebnega prava) lahko obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon. Skladno z navedeno določbo, Zakon pridobivanje osebnih podatkov iz javnih evidenc s strani zbornice ureja v prvem odstavku obravnavanega člena, vendar je ureditev po mnenju Pooblaščenca podnormirana, saj ni natančno določeno katere podatke je zbornica upravičena pridobivati in od katerih upravljavcev. Zaradi tega Pooblaščenec predlaga, da se navedena vprašanja podrobneje uredijo po vzoru določb npr. Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (4. člen).

Zahvaljujemo se za sodelovanje in vas lepo pozdravljamo,

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ. dipl. prav.,
pooblaščenka

Poslano:

- branka.strazisar@gov.si
- gp.mz@gov.si